

III. ИССИҚЛИК ЭНЕРГИЯСИНИНГ НАРХИ ВА ХИСОБ-КИТОБ ҚИЛИШ ТАРТИБИ

3.1. Иссиклик энергияси учун тўловларни амалга оширишнинг ҳисоб-китоб даври бир ой ҳисобланади.
3.2. "Истеъмолчи"га етказиб берилган иссиқлик энергиясининг микдори кириш қисмида ўрнатилган ҳисобга олиш приборларининг кўрсаткичлари бўйича аниқланади. (Агарда "Истеъмолчи"нинг иссиқлик энергияси ёки иссиқ суви таъминотида ҳисобга олиш прибори ўрнатилган бўлса, бу ҳақида икки томонлама тузилган даволатнома ушбу шартномага илова қилинади. "Истеъмолчи" объектларида иссиқлик энергиясини ҳисобга олиш приборлари ўрнатилмаган бўлса, "Иссиклик энергияси ишлаб чиқиш, узатиш учун ёқилғи, электр энергияси, иссиқлик энергияси ва сув сарфлари мезъарларини ҳамда иссиқлик юктамаларини, иенгши қозонхоналарнинг уз эҳтиёжлари учун иссиқлик энергияси сарфини, шунингдек иссиқлик тармоқларидаги йўқотишларни аниқлашнинг ҳисоблаб чиқилиши мезъарларини ҳамда иссиқлик юктамаларини белгилаш керакли бўлган иссиқлик микдори бўйича ҳисоб-китоб қилинади.)

3.3. "Ташминотчи"нинг объектларида ўрнатилган иссиқлик энергиясини ҳисобга олиш приборлари "Истеъмолчи" томонидан сотиб олинди ва ўрнатилди, "Ўзгандар" агентлигида аттестациядан ўтказилгандан кейин шартнома асосида "Ташминотчи"нинг хизмат кўрсатишига ўтказилди.
"Истеъмолчи"га ўрнатилган ҳисобга олиш приборлари "Истеъмолчи"нинг ўзи томонидан "Ўзгандар" агентлигида аттестациядан (прибор комплектига 2 йилда, термометр 1 йилда бир марта) ўтказилди.
3.4. "Ташминотчи" томонидан хизмат кўрсатиладиган ҳисобга олиш приборларини таъмирлаш даври мобайнида иссиқлик энергияси учун ҳисоб-китоблар приборлар тўхташидан олдинги охириги 15 сутка учун ўртача суткалик сарф бўйича амалга оширилади. "Истеъмолчи"нинг балансидаги иссиқликни ҳисобга олиш приборлари таъмирлаш учун 15 суткагача бўлган муддатга тўхтатиладиган иссиқлик энергияси учун ҳисоб-китоблар приборлар тўхташидан олдинги охириги 15 сутка учун ўртача суткалик сарф бўйича, 15 суткадан кўп бўлган муддатга тўхтатиладиган эса ҳисоб-китоблар шартномадаги бир соатлик юклама ва иссиқлик энергиясини узатиш соатлари сона бўйича амалга оширилади.

"Истеъмолчи" ҳисобга олиш приборларини таъмирлаш лугатурига исстеъмол кишиши тўхташиб туришга ҳаққидир, бу ҳолда "Ташминотчи" беркитиш арифтаурасини пломбайда ва бу ҳақида биргалликда даволатнома тузилади.

3.5. Ҳисобга олиш приборлари бўлини чегарасида ўрнатилмаган тақдирда иссиқлик энергияси учун ҳисоб-китоблар бўлини чегарасидан ҳисобга олиш приборлари ўрнатилмаган жойгача бўлган участкадаги иссиқлик энергияси йўқотишларини ҳисобга олган ҳолда амалга оширилади. Йўқотишларнинг ҳисоб-китоби "Иссиклик энергиясини ишлаб чиқариш ва узатиш учун иссиқлик юктамаларини, ёқилғи, электр энергияси, иссиқлик энергияси ва сув сарфлари мезъарларини ҳамда технологик йўқотишлар мезъарларини аниқлаш тартиби" тўғрисидаги Нигомга мувофиқ амалга оширилади.
Йўқотишларнинг ҳисоб-китоби "Ташминотчи" томонидан "Истеъмолчи" билан биргалликда тармоқларнинг мансублиги ҳисобга олинган ҳолда амалга оширилади ва икки томонлама даволатнома тузилади.

3.6. Қуйидаги ҳолларда тармоқ сувидати иссиқлик энергияси йўқотишлари "Истеъмолчи" томонидан шартномавий нархлар бўйича туланади:

иссиқлик тармоқларининг гидравлик ва ҳароратли синовлари ўтказилиши билан боғлиқ йўқотишлар ўрнини тўлдирини;
"Истеъмолчи" тармоғини унинг буюртманомаси бўйича тўлдирини, аварияли вазиятлар ҳам шу жумлага қиради;

"Истеъмолчи"дан кайтарилмаган паст сифатли (тарқибда темир, механик қоринмалар ва бошқалар мавжуд бўлган) орқага кайтадиган тармоқ сувини сиғдирини.

3.7. "Ташминотчи"нинг айби билан юз берган тармоқ сувидати иссиқлик энергияси йўқотишлари учун "Истеъмолчи" томонидан ҳақ тўланмайди.

3.8. "Ташминотчи" ва "Истеъмолчи"нинг иссиқлик тармоқлари биланс бўйича мансублиги бўлини чегарасига иссиқлик энергияси етказиб бериш бўйича барча ҳаракатлар ва унинг йўқотишлари тарифларда ҳисобга олинган бўлиб, тарифлардан орқича қўшимча ҳақ тўлаишига йўл қўйилмайди.

3.9. Иссиқлик тармоқларининг баланс бўйича мансублиги бўлини чегарасидан кейин иссиқлик энергиясининг барча ҳаракатлари ва йўқотишлари "Истеъмолчи"нинг ҳисобига тегишли бўлади. Агар иссиқ сув "Истеъмолчи"нинг иссиқлик тармоқлари орқали узатиб иссиқлик энергияси микдорик электр станцияси (туман қозонхонаси) коллекторида ҳисобга олиш приборларининг кўрсаткичлари бўйича аниқланади.

3.10. "Истеъмолчи" ҳар ойда ҳисобга олиш приборлари кўрсаткичларини ҳисобга олишнинг 25 санасига исстеъмол қилинган иссиқлик энергияси ҳақидаги ҳисоботни "Ташминотчи"га тақдим этади.

Истеъмол қилинган иссиқлик энергияси ҳақидаги ҳисобот "Истеъмолчи" томонидан белгиланган муддатда тақдим этилмас. "Ташминотчи" ҳисоб-китобни шартномадаги иссиқлик юктамаси бўйича амалга оширади. Амалда исстеъмол қилинган иссиқлик энергияси микдорини кайта ҳисоб-китоб қилиш, сөз хонадаги ҳисобга олиш приборининг кўрсаткичлари биргалликда ёзиб олинди, тегишли даволатнома тузилгандан кейин амалга оширилади. Мазкур кайта ҳисоб-китоб, кейинги ҳисобот даври учун ҳисоб-китоб қилишда эътиборга олинади. Иссиқлик энергияси ҳақидаги исстеъмол томонидан тақдим этилганидан сўнг, "Ташминотчи" томонидан "Истеъмолчи" билан биргалликда ҳисоблашларининг кўрсаткичи ва ҳақиқий исстеъмол қилинган иссиқлик энергияси бўйича ҳисобот расмийлаштирилади (4-Илова). У заътилган ва исстеъмол қилинган иссиқлик энергиясини ҳисобга олишнинг бирлашчи хужжати бўлиб ҳисобланади. Ҳисобга олиш приборларининг кўрсаткичлари тақдим этилган бўлса, улар бўйича ҳисобот бир томонлама тартибда тузилади.

"Ташминотчи" исстеъмол қилинган иссиқлик энергияси учун ҳисоб-китобни ўрнатилган шакл (Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ва Давлат қўмитасида рўйхатга олинган йўриқнома иловасига асосан) бўйича амалга оширади ҳамда ҳисоб-варақасини ёзиб "Истеъмолчи"га тоширади.

Шу билан бир вақтда "Ташминотчи" ҳисоб-варақасига асосан хизмат кўрсатувчи банк орқали "Истеъмолчи"нинг ҳисоб рақамидан акцептсиз равишда ечиб олиниши учун ҳисобот ойнага ҳисобланган ва амалга оширилган тўловлар суммаси айрилган қиймат бўйича тўлов таъбиномасини тақдим этади.

"Истеъмолчи" ҳар ойда иссиқлик энергияси учун шартномавий микдорнинг 15% (ун беш) фоиз микдорда тариф бўйича қонунчилик билан ўрнатилган тартибда олинган тўловдан кўрсаткичларидати нуқсонлар эки иссиқлик энергияси сарфини ҳисоблашда йўл қўйилган ҳатолар аниқланган тақдирда "Истеъмолчи" бир ҳафта муддатда бу ҳақида "Ташминотчи"га ариза бериши керак.

Ҳисобга олиш приборларини текшириш тўғрисида ариза берилиши "Истеъмолчи"ни у исстеъмол қилган иссиқлик энергияси учун тўловни белгиланган муддатда тўлашдан озоқ қилмайди.

3.12. Узатишган иссиқлик энергияси учун "Истеъмолчи" "Ташминотчи"га 1 Гақал учун Вилоят молия бошқармаси томонидан таъсисланган ҳисобга олиш тартибда таъсисланган тариф бўйича тулади.

3.13. Тулик етказиб берилмаган иссиқлик энергиясининг микдори ҳисобга олиш приборларининг кўрсаткичлари бўйича аниқланади. Чеклаш вақти "Ташминотчи" диспетчерлик хизматининг оператив рафтааридаги ёзувлар бўйича аниқланади ҳамда икки томонлама даволатнома билан расмийлаштирилади.

"Ташминотчи"нинг айби билан "Истеъмолчи"нинг технологик эҳтиёжларига иссиқлик энергияси тулик етказиб берилмаганлиги, ҳисобга олиш приборлари бўйича иссиқлик энергияси тулик етказиб берилмаган сўтқадан олдинги 3 суткадаги иссиқлик энергиясининг ўртача суткалик исстеъмол билан иссиқлик энергияси тулик етказиб берилмаган сўтқадан амалдаги исстеъмол ўртасида айирма сифатида аниқланади.

3.14. Ҳисобга олиш приборлари кўрсаткичларининг нотўғрилиги ёки иссиқлик энергияси сарфини ҳисоблашда ҳатоларга йўл қўйилганлиги таъсисланган тақдирда "Ташминотчи" охириги ҳисоб-китоб давридаги иссиқлик энергияси сарфини тегишли равишда, "Истеъмолчи"нинг вақтлари билан биргалликда даволатнома тузиб, кайта ҳисоб-китоб қилишга мажбур.

Йўл қўйилган ҳатолар бўйича баъзарилган кайта ҳисоб-китоб кейинги ҳисоб-китоб даврида исстеъмол қилинган иссиқлик энергияси учун нэвбатдаги тўлов хужжатини ёзишда ҳисобга олинади.

3.15. "Истеъмолчи"ларга иссиқ сув эҳтиёжлари учун етказиб берилмаган иссиқ сув ҳарорат жадвалидан паст бўлган тақдирда, иссиқ сув учун тариф бўйича 0.2 фоизли чегрима билан амалга оширилади.

3.16. Тарифлар ўзгарган тақдирда, улар амалга киритилган вақтдан бошлаб ҳисоб-китоблар, янги таъсисланган тарифлар бўйича амалга оширилади.

Истеъмол қилинган иссиқлик энергияси учун "Истеъмолчи" томонидан тўловлар, ҳисоб-китоб оивдан кейинги 30 календар кун мобайнида амалга оширилади.

3.17. Шартномавий иссиқлик юктамасини ўзгартириш "Истеъмолчи"нинг буюртмасига қўра "Ташминотчи" томонидан ўз имкониятларидан қилиб чиққан ҳолда амалга оширилади.

IV. ТОМОНЛАРИНИНГ ҲУҚУҚ ВА МАЖБУРИЯТЛАРИ

4.1. "Истеъмолчи"нинг ҳуқуқлари:

а) иссиқлик энергиясидан фойдаланиш шартномасига мувофиқ иссиқлик таъминоти қорхонасидан иссиқлик энергиясининг узлуқсиз етказиб берилишини талаб қилиш;

б) иссиқлик энергиясини етказиб бериш режимиин назорат қилиш, иссиқлик энергияси параметрларининг шартномавий микдорлардан четга чиқишига йўл қўймаслик.

иссиқ сув етказиб бериш бўйича.

иссиқлик берувчи қувурда сув ҳарорати бўйича — 3 фоиздан ортқ (+);

иссиқлик берувчи қувурда сувнинг босими бўйича — 5 фоиздан ортқ (+);

орқага кайтадиган қувурда сувнинг босими бўйича — 20 кПа ортқ (+) четга чиқишга йўл

қўймаслик. Бундан параметрлар ўртача суткалик микдор сифатида олинади.

в) "Иссиқлик энергиясидан фойдаланиш" қондалари талаблари ва мувофиқ ўзининг иссиқлик тармоқларига субисстеъмолчилари улаш;

г) иссиқлик энергиясининг шартномавий параметрлари "Ташминотчи"нинг иссиқлик энергияси исстеъмолнинг тўхтатиш. Ушбу ҳолда "Ташминотчи" қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда "Истеъмолчи" оивда жавоб беради.

4.2. "Истеъмолчи"нинг мажбуриятлари:

а) "Табияти муҳофаза қилиш тўғрисида", "Атмосфера ҳавосини муҳофаза қилиш тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси қонунларида, "Иссикликдан фойдаланувчи қурилмалар ва иссиқлик тармоқларини техник экнупатация қилиш қондалари"га, "Иссиқликдан фойдаланувчи қурилмалар ва иссиқлик тармоқларини эксплуатация қилишда хавфсизлик техникаси қондалари"га ҳамда "Иссиқликдан энергиясидан фойдаланиш қондалари"га қатъий риоя қилиш.